

Resum de la primera sessió del Grup de Reflexió de Pares curs 18-19

“Dir adéu. Acompanyar els nostres fills en la pèrdua i el dol”.

Comencem la sessió presentant-nos amb un petita dinàmica, a part de dir el nostre nom i en quins cursos tenim fills/es hem de dir si fóssim un animal quin voldríem ser i per quin motiu.

Un cop feta la presentació passem a crear l'**Aliança del Grup**, comentant entre tots quines “normes” hauríem de tenir presents pel bon funcionament del mateix, surten les següents:

- No jutjar
- Respectar les opinions dels altres
- Escoltar-nos
- No personalitzar, evitar la teràpia personal
- Confidencialitat
- Ajudar-nos a desencallar
- Donar espai a tothom per participar

L'Annabel fa un resum de l'article que vam compartir per llegir a casa “La mort, un tema que se'ns fa difícil”:

L'article centra la mort com a part de la vida, si volem educar als fills per la vida també els hem d'educar per la mort.

Una de les coses que a les mestres els va agradar d'aquest article és que descriu l'evolució del concepte de la mort en les diferents edats dels infants.

Parla també de la importància de possibilitar l'expressió de les emocions, i proposa unes preguntes per a la reflexió:

- Estem receptius a les emocions i als temes que interessin als nostres fills?
- Sabem expressar-los les nostres emocions?
- Evitem tractar el tema de la mort?
- Els apartem de situacions relacionades amb la mort?
- Podem parlar de persones estimades que van morir fa temps?
- Tendim a solucionar-los tots els problemes en lloc d'ajudar-los a resoldre'ls?

A continuació posem en comú les reflexions que n'hem extret:

- Es comenta que sovint sembla que els nens/es estan més preparats per la mort que no pas nosaltres, ja que ho viuen amb més naturalitat. En canvi l'adult, que probablement ha treballat malament el tema al llarg de la vida amb les experiències que ha anat vivint, està més "intoxicat".
- Allunyar la mort de casa, l'ha desnaturalitzat, quan els morts es vetllaven a casa era un concepte més proper. També el fet de viure a la ciutat t'allunya de la mort, a prop de la natura es viu més propera.
- En altres cultures es viu la mort com a part de les tradicions culturals amb rituals on els infants també en són participants.
- El com transmetem i treballem la mort amb els nostres fills/es va de la mà de les creences familiars i a cadascú el pot ajudar a acompanyar la mort d'un sentit.
- Ens veiem més preparats per treballar amb els nostres fills/es la mort d'una persona gran, però quan és una mort sobtada ens quedem sense paraules. Una mort sobtada porta molta còlera, no t'has pogut preparar i necessita un espai de silenci, d'interioritat. El treball d'interiorització que es treballa a l'escola els pot ajudar molt en moments com aquest, arribant i trobant aquest misteri, aquest espai espiritual de cadascú. Hem de brindar oportunitats perquè trobin aquest espai d'estar amb un mateix.
- A l'escola, davant la mort d'algú proper al grup o, un familiar... també es dona un espai on expressar aquests sentiments i acompanyar aquell qui està patint el dol; les nenes i els nens en aquests moments fan un bon treball de reconeixement i expressió de les emocions i d'empatitzar amb aquella persona. Alguns amb paraules, altres amb dibuixos o fins i tot amb una abraçada. Però per arribar a aquesta empatia és important primer passar pel moment de trobada amb un mateix.

Ens posem en grups de 4-5 persones i treballem diferents **IDEES FALSES:** (contingut extret de www.familiaiescola.gencat.cat).

1. No cal parlar de la mort amb els fills, si no és que hi ha una situació de dol. És un tema dolorós i cal evitar-lo en la mesura del que sigui possible.
2. De vegades cal dir alguna petita mentida per no reconèixer que no tenim resposta.
3. Parlar de la mort com un "anar-se'n de viatge", "dormir", "descansar"... és una manera de protegir els fills.
4. Com més aviat els fills deixin de parlar de la persona morta, millor
5. Amagar el nostre dolor ajuda a que el dol del fill sigui més curt.
6. És millor que els nens no participin en els rituals de comiat.

Cada petit grup té l'oportunitat d'aprofundir en una de les idees, i després es posen en comú les reflexions i conclusions extretes en el grup gran.

Per finalitzar la sessió les mestres ens passen un seguit de llibres i contes que ens poden ajudar a treballar el tema de la mort amb els nostres fills/es. Els fullegem mentre escoltem una cançó de la Damaris Gelabert, *L'Àvia Pepa*, que fa referència a la mort.

Aquests són els llibres que les mestres ens han presentat:

- *El pato y la muerte*, Wolf Erlbruch
- *¿Cómo es posible?*, Peter Schössow
- *Què ve després de mil?*, Anette Bley
- *Per sempre més*, Alan Durant i Debi Gliori
- *El llibre dels grans contraris filosòfics*, Oscar Brenifier i Jacques Després
- *Què és la vida?*, Oscar Brenifier
- *No és fàcil petit esquirol*, Elisa Ramón i Rosa Osuna
- *El zoo de la Lolita*, Lolita Bosch
- *L'illa de l'avi*, Benji Davies
- *On és el iaio?*, Mar Cortina i Amparo Peguero
- *Noche de tomenta*, Michelle Lemieux